

ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

อิสริยาภรณ์ ชัยกุลลาบ

Graphic design for community product packaging

Itsariyaphon Chaikulap

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail address: zoxy04@hotmail.com

Received: February 22,2022; revised: August 6,2023; accepted: October 17,2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน 2. เพื่อออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนและ 3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก รวมถึงความพึงพอใจของผู้บริโภค จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และแบบประเมิน โดยดำเนินการ 3 ระยะ คือ 1. สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน 2. สอบถามข้อมูลผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน 3. ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน สรุปผลและวิเคราะห์ แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบกราฟิกที่เหมาะสม ได้แก่ พื้นที่ว่าง ความสมมาตร ตัวหนังสือ เส้น ความสมดุล และองค์ประกอบ 2. ลวดลายกราฟิกแสดงอัตลักษณ์เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และวิถีชีวิต อาชีพการขายสลากกินแบ่งของคนในชุมชน และ 3. ความพึงพอใจของกราฟิกขวดน้ำยาล้างจานและกล่องสบู่ทั้ง 3 แบบ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้าน พบว่า ลวดลายขวดน้ำยาล้างจานรูปแบบที่ 2 ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$ = 4.40) อยู่ในลำดับมาก อันดับที่ 1 รองลงมารูปแบบที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.20) และรูปแบบที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.00) ตามลำดับ ส่วนลวดลายกล่องสบู่รูปแบบที่ 2 ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$ = 4.60) อยู่ในลำดับมากที่สุด อันดับที่ 1 รองลงมารูปแบบที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.20) และรูปแบบที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.00) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ออกแบบ กราฟิก บรรจุภัณฑ์ สินค้าชุมชน

ABSTRACT

The objectives of this research on Graphic Design for Community Product Packaging aim to 1. analyze the appropriate graphic patterns for community product packaging, 2. to design appropriate graphics for community product packaging, and 3. to assess consumer satisfaction with graphic design for community product packaging. Conduct a study of the opinions of experts in graphic design, and consumer satisfaction. The tools used are questionnaires, interviews, and assessments, conducted in 3 phases: 1. asking for the opinion of the appropriate graphic design experts for community product packaging, 2. asking consumers for the graphic design of community product packaging, 3. assessing consumer satisfaction with graphic design for community product packaging. Conclusions and analysis Summary of the findings from all three aspects, with the overall average on all sides, showed that the second pattern of dishwashing liquid bottles was 4.40. The Soapbox pattern section in the 2nd form equals 4.60 at most levels. The results indicated that 1. appropriate graphic styles were space, symmetry, text and lines, balance, and composition, 2. graphic patterns that represented community lifestyles and lifestyles, and 3. graphics of dishwashing detergent bottles and soap

dishes. All three were moderate in all respects. The total mean of 2 ($x=4.40$) was in the highest order, first followed by the mean of mode 1 ($x=4.20$) and mode 3 ($x=4.00$) Soap dish type 2 was the mean.

Keywords: Design, Graphics, Packaging, Community Product

บทนำ

โลกกำลังอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างที่จะเกิดขึ้นรวดเร็ว และรุนแรงขึ้น ซึ่งจะกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและวิถีการใช้ชีวิตของเราทุกคน ถึงเวลาแล้วที่จะต้องทำความเข้าใจและเตรียมรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทัน เทคโนโลยีที่กำลังเปลี่ยนแปลงเร็วมากประสิทธิภาพสูงชันมาก สามารถตอบโจทย์หลากหลายด้วยต้นทุนที่ถูกลงมาก เช่น เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การซื้อขายและการทำธุรกรรมทางการเงินมาอยู่บนสมาร์ตโฟน เทคโนโลยีแพลตฟอร์มที่เป็นสื่อกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายทำให้เกิดเศรษฐกิจเชิงแบ่งปัน (วิโรธ สันติประภพ, 2562)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เนื่องจากปัจจุบันสภาพตลาดมีการแข่งขันสูงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้มีผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาดจำนวนมาก ส่งผลให้วงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์สั้นลง ผลิตภัณฑ์ที่จะอยู่รอดได้ในตลาดจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างและมีความสอดคล้องตรงกับลักษณะความต้องการของผู้บริโภคอยู่เสมอซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ด้วย (ครุณี ภูเก็ม, 2560) ทั้งนี้ การออกแบบบรรจุภัณฑ์นอกจากจะเป็นการปกป้องสินค้าให้คงอยู่ในสภาพดีก่อนถึงผู้บริโภคแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ (สุชาติ น้ำใจเพชรและคณะ 2555) พบว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ต้นแบบโดยใช้ปัจจัยในการตัดสินใจซื้อมาผนวกกับหลักการการออกแบบบรรจุภัณฑ์ แนวคิดที่นำเอาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมารวมกับการออกแบบที่ดูมีความทันสมัย และคำนึงถึงความสะดวกในการใช้งานของบรรจุภัณฑ์ ใช้โทนสีเหลือง ตราสินค้ามีรูปใบตองที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตมาจากกล้วย ใช้ตัวอักษรที่มีความเป็นไทย ภาพประกอบที่ใช้บนบรรจุภัณฑ์เป็นภาพถ่ายจริง อีกทั้งยังคำนึงถึงต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับราคาสินค้าผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้หากพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ด้วยการใช้อัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปออกแบบจะทำให้สินค้าและบรรจุภัณฑ์มีเรื่องราวน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ (อมรรัตน์ บุญสว่าง, 2559) นำเอกลักษณ์จาก 5 จังหวัด ประกอบด้วย สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์กราฟิกทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสินค้าโดยให้ความคิดเห็นว่าสามารถบอกเอกลักษณ์ท้องถิ่นภาคใต้ได้

การยกระดับมาตรฐานสินค้าชุมชนเข้ามามีบทบาทและช่วยยกระดับรายได้ให้แก่ครัวเรือนด้านการลดค่าใช้จ่าย มีการพัฒนาสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ในที่นี้อาจรวมถึงชุมชนกลุ่มบ้านบึงสไล อำเภอรังษะบุรี จังหวัดเลย ซึ่งมีการพัฒนาสินค้า ได้แก่ แก้ว และน้ำยาอเนกประสงค์ ที่จัดจำหน่ายในราคาถูก แต่ยังขาดบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการห่อหุ้มสินค้า ไม่มีคำอธิบายของสลากสินค้า วัสดุและส่วนผสมที่ชัดเจน จึงทำให้ผู้บริโภคขาดความมั่นใจในคุณภาพ อีกทั้งไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะแสดงความเป็นชุมชน ทั้งนี้กลุ่มผู้ผลิตสินค้ามีความต้องการเปลี่ยนรูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้ดีขึ้นและทันสมัยจากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการวิจัยเรื่อง การออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน เนื่องจากผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์รวมทั้งการสร้างลวดลายที่เป็นอัตลักษณ์ และเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ในการสอนแนะนำให้ความรู้แก่นักศึกษา และเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการหรือผู้ที่สนใจใช้หลักการออกแบบอัตลักษณ์เพื่อไปพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การขยายโอกาสทางการตลาด สร้างรายได้แก่ครัวเรือนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน
2. เพื่อออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน” ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน เท่านั้น โดยนำเสนอขอบเขตการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการทำการวิจัย ซึ่งมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน จากเอกสารที่เป็นบันทึก ตำรา หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเทคนิคในการที่จะศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

1. วิธีการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ อาจารย์ด้านการออกแบบกราฟิกและการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามนั้น มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนจึงทำการพัฒนาการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน จากนั้นจึงนำมาประเมินความพึงพอใจโดยกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากลุ่มชุมชนผู้ผลิตสินค้าบ้านบึงสไล่อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

3. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคหรือบุคคลที่มีความสนใจในรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน จำนวน 100 คน เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภค หรือบุคคลที่มีความสนใจในรูปแบบกราฟิกของบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนทั้งชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี จำนวน 100 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

4.ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการภายในเวลา 12 เดือน เริ่มตั้งแต่ กรกฎาคม 2562 ถึง กรกฎาคม 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน” มีขั้นตอนการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำผลมาหาข้อสรุปที่เชื่อถือได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) ซึ่งผู้วิจัยได้แยกระเบียบวิธีวิจัยออกเป็นขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็น ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงสร้างของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักการออกแบบกราฟิกรวมถึงกระบวนการออกแบบกราฟิก หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์พบว่า มีหลายประเด็นที่เกิดความซ้ำกัน หรือนิยมนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการออกแบบกราฟิกมากที่สุด จึงนำมาเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน และสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ด้านการออกแบบกราฟิกทำการสรุปข้อมูลที่ได้ และทำการออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินความคิดเห็นด้านความเหมาะสม โดยแยกเป็นประเด็นด้านความงาม ความร่วมสมัย ความง่าย เอกภาพ ความสมดุล ความน่าสนใจ ความหมายดี และเป็นประโยชน์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกและด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกและด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (structure questionnaire) ประเมินค่าคะแนน 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความคิดเห็นและความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกและด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีต่อรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินค่าคะแนน 5 ระดับ จากแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) การหาค่าเฉลี่ยแบบสอบถามประเมินค่าคะแนน 5 ระดับ Rating scale การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าเฉลี่ยเป็นค่าเลขคณิต (Mean: $\bar{x}$) เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2548) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริโภค หรือบุคคลที่มีความสนใจในรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน จำนวน 100 คน เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภค หรือบุคคลที่มีความสนใจในรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนทั้งชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 20 - 60 ปี จำนวน 100 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง และประเมินค่าคะแนน 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ด้านความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าเฉลี่ยแบบสอบถามประเมินค่าคะแนน 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าเฉลี่ยเป็นค่าเลขคณิต เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2548)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน” ได้กำหนดแนวทางของการสรุปเนื้อหางานวิจัย โดยให้มีความสอดคล้องและตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยดำเนินการ 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ผลการสังเคราะห์ในการวิเคราะห์รูปแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์โครงสร้างของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักการออกแบบ

	1) ประชิต ทิมบุตรและคณะ (2559)	2) ดร.ณิ มูเก็ม (2560)	3) วราภรณ์ มามี (2560)	4) วีระพันธ์ อะนันชัยวัช (2559)	5) กิตติพงษ์ ตาลกุลและคณะ (2562)	6) นครเรศ ชัยแก้วและคณะ (2556)	7) ปราณี เท่ากลาง (2562)	8) ณิชนน หิรัญพฤกษ์ (2558)	9) มียอง ขอ และคณะ (2562).	10) ธวัช พะยัม (2560)	รวม	ลำดับ
1. เส้น	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	8	4
2. ขนาด	✓		✓		✓		✓		✓	✓	6	9
3. สี	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		8	4
4. การซ้ำ	✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓	7	7
5. พื้นที่ว่าง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	9	1
6. ความสมมาตร	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	2
7. ความโปร่งใส				✓		✓	✓	✓		✓	5	11
8. พื้นผิว						✓					1	17
9. ความสมดุล	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	8	5
10. การเรียงลำดับความน่าสนใจ	✓	✓	✓			✓					4	13
11.ความขัดแย้ง	✓	✓	✓				✓	✓		✓	6	10
12. กริด	✓								✓		2	16
13. ทิศทาง	✓		✓			✓					3	14
14.ความเคลื่อนไหว	✓		✓			✓			✓	✓	5	12
15.ขัดตื้นขัดลึก	✓		✓			✓					3	15
16.ตัวอักษร	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	3
17.องค์ประกอบ	✓	✓	✓			✓		✓	✓	✓	7	8

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์โครงสร้างของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักการออกแบบกราฟิก โดยศึกษาหัวข้อหลักการออกแบบกราฟิก จากงานวิจัยของนักวิชาการ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับทฤษฎีหลักการออกแบบ จำนวน 10 ท่าน ประกอบไปด้วย 1. ประชิต ทิมบุตรและคณะ, 2559 2. ดร.ณิ มูเก็ม, 2560 3. วราภรณ์ มามี, 2560 4. วีระพันธ์ อะนันชัยวัช, 2559 5. กิตติพงษ์ ตาลกุลและคณะ, 2562 6. นครเรศ ชัยแก้วและคณะ, 2556 7. ปราณี เท่ากลาง, 2562 8. ณิชนน หิรัญพฤกษ์, 2558 9. มียอง ขอ และคณะ, 2562 10. ธวัช พะยัม, 2560

แต่ละท่านได้ให้แนวคิด และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหลักการออกแบบกราฟิกที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ประกอบด้วย 1. เส้น 2. ขนาด 3. สี 4. การซ้ำ 5. พื้นที่ว่าง 6. ความสมมาตร 7. ความโปร่งใส 8. พื้นผิว 9. ความสมดุล 10. การเรียงลำดับความน่าสนใจ 11.ความขัดแย้ง 12. กริด 13. ทิศทาง 14.ความเคลื่อนไหว 15.ขัดตื้นขัดลึก 16.ตัวหนังสือ 17.องค์ประกอบ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จะพบว่า มีหลายประเด็นที่เกิดความซ้ำกัน หรือนิยมนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการออกแบบกราฟิกมากที่สุด 6 ลำดับ ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน กลุ่มบ้านทุ่งสไล่อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ได้แก่ 1. พื้นที่ว่าง 2. ความสมมาตร 3. ตัวหนังสือ 4. เส้น 5. ความสมดุล 6. องค์ประกอบ เพื่อนำมาใช้เป็น

เกณฑ์ในการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเบื้องต้นโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการออกแบบต่อไป

ระยะที่ 2 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์

1. ขั้นก่อนพัฒนาบรรจุภัณฑ์

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านบรรจุภัณฑ์ โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (interview structured) ผลการสัมภาษณ์ศึกษาและสรุปพบว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ คือ โครงสร้างหรือวัสดุของบรรจุภัณฑ์ควรจะต้องป้องกันฝุ่นละอองเพื่อรักษาความสะอาด และสามารถเก็บรักษาสินค้าได้ ทั้งนี้ เมื่อนำสินค้าไปใช้งานจะสัมผัสกับผิวหนังผู้บริโภคโดยตรง รวมทั้งการขนส่งต้องประหยัดพื้นที่ในการขนส่งเคลื่อนย้าย และสามารถป้องกัน สินค้าที่อยู่ภายในได้เป็นอย่างดีไม่ทำให้สินค้าแปรรูปหรือเปลี่ยนแปลงสภาพ ควรเลือกวัสดุที่มีราคาต้นทุน ไม่สูงมากนัก มีความเรียบง่ายในการใช้ภาษา เพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้บริโภคได้ ด้านกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์นั้นควรบอกถึงประโยชน์และวิธีการใช้งาน ปริมาณที่บรรจุและรายละเอียดต่าง ๆ อย่างชัดเจนเพื่อแสดงคุณค่าของสินค้า มีความเป็นอัตลักษณ์แสดงถึงที่มา

2. ขั้นพัฒนาบรรจุภัณฑ์

การออกแบบกราฟิกสำหรับสินค้าชุมชน ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการศึกษาข้อมูลความต้องการใช้งานของกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (interview unstructured) ผลการสัมภาษณ์ศึกษาและสรุปพบว่า ข้อมูลความต้องการเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ คือ โครงสร้างต้องสามารถรักษาอายุการใช้งานของสินค้าได้เป็นอย่างดี สะดวกต่อการนำไปใช้งาน สามารถเข้าใจสิ่งที่อยู่ภายในได้ และควรมีลวดลายบรรจุภัณฑ์สวยงามน่าสนใจ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบโครงสร้างและรูปลักษณ์รวมทั้งกราฟิกของบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 รูปแบบ เพื่อนำไปประเมินความเหมาะสมในการใช้งาน แล้วเลือก 1 รูปแบบ ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด มาใช้ในการออกแบบโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์

ตาราง 1 เปรียบเทียบรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์

ประเภทของบรรจุภัณฑ์	รูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์แบบเดิม	รายละเอียด
รูปแบบที่ 1 ขวดสำหรับใส่น้ำยาล้างจาน		- ขวดใส่น้ำยาล้างจาน มีลักษณะเป็นขวดใสแบบหมุนปิดฝา ขนาดบรรจุ 50 ml - ไม่มีรายละเอียดสินค้าทั้งชื่อและราคา รวมทั้งไม่มีลวดลายหรือกราฟิก
รูปแบบที่ 2 ซองใส่สบู่		- ถุงใส่สบู่เป็นแบบซองใส - ไม่มีรายละเอียดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินค้า

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนด้านโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์ มี 2 ประเภท ได้แก่ แบบขวดสำหรับใส่น้ำยาล้างจาน และแบบถุงสำหรับใส่สบู่ เมื่อวิเคราะห์แบบขวด มีลักษณะเป็นขวดใสแบบหมุนปิดฝา ขนาดบรรจุ 50 ml ไม่มีรายละเอียดสินค้าทั้งชื่อและราคา รวมทั้งไม่มีลวดลายหรือกราฟิก และแบบถุงใส่สบู่เป็นแบบซองใส ไม่มีรายละเอียดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเช่นเดียวกัน

3. ขั้นตอนออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

ผลการวิจัย “ออกแบบกราฟิกสำหรับสินค้าชุมชน” ผู้วิจัยนำรูปแบบลายกราฟิกสำหรับสินค้าบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน 3 รูปแบบ สำหรับสินค้า 2 ประเภท ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทำการประเมินความคิดเห็นด้านความเหมาะสม โดยแยกออกเป็นประเด็น โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกและการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 สินค้า ๆ ละ 3 รูปแบบ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยกำหนดประเภทของการศึกษา ข้อมูล แบ่งได้ 5 ด้าน (อิสริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ, 2562) ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านชาติพันธุ์ ด้านการท่องเที่ยว ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้แนวคิดด้านวิถีชีวิตชุมชน ที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และวิถีชีวิต ในพื้นที่แสดงถึงอาชีพการขายสลากกินแบ่งของคนในชุมชน จึงได้นำมาเป็นแนวทางออกแบบกราฟิกสำหรับสินค้าชุมชน

1.1 ผลการออกแบบกราฟิกบรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจาน

ภาพ 1 ขวดน้ำยาล้างจานลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล Government lottery 1
ที่มา: อิสริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ, 2563

ภาพ 2 ขวดน้ำยาล้างจานลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล Government lottery 2
ที่มา: อิสริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ, 2563.

ภาพ 3 ขวดน้ำยาล้างจานลอตเตอรี่สลากกินแบ่งรัฐบาล Government lottery 3
ที่มา: อีสริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ, 2563

3.2 ผลการออกแบบกราฟิกบรรจุภัณฑ์กล่องสบู่

ภาพ 4 กล่องสบู่ลอตเตอรี่สลากกินแบ่งรัฐบาล Government lottery 1
ที่มา: อีสริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ, 2563.

ภาพ 5 กล่องสบู่วดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล Government lottery 2
ที่มา: อสิริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ, 2563.

ภาพ 6 กล่องสบู่วดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล Government lottery 3
ที่มา: อสิริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ, 2563.

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

ตาราง 2 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน
ด้านความเหมาะสม

รายการประเมินผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	(S.D.)	แปลผล
1. ขวดน้ำยาล้างจานลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล			
รูปแบบที่ 1	4.20	1.23	มาก
รูปแบบที่ 2	4.40	0.71	มาก
รูปแบบที่ 3	4.00	0.00	มาก
2. กล่องสบู่ลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล			
รูปแบบที่ 1	4.20	0.45	มาก
รูปแบบที่ 2	4.60	4.60	มากที่สุด
รูปแบบที่ 3	4.00	4.00	มาก
เฉลี่ยรวม	4.23	1.83	มาก

จากตาราง 3 แสดงลำดับรวมค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเหมาะสม โดยแยกออกเป็น 8 ประเด็น ได้แก่ ด้านความงาม ความร่วมสมัย ความง่าย เอกภาพ ความสมดุล ความน่าสนใจ ความหมายดี และเป็นประโยชน์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า ลวดลายขวดน้ำยาล้างจานรูปแบบที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$) ในลำดับมาก อันดับที่ 1 รองลงมารูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) และ ($\bar{X} = 4.00$) ในระดับมากตามลำดับ ส่วนลวดลายกล่องสบู่รูปแบบที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) ในลำดับมากที่สุด อันดับที่ 1 รองลงมารูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) และ ($\bar{X} = 4.00$) ในระดับมากตามลำดับ

ระยะที่ 3 ผลการวิจัยในการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำยาล้างจานและสบู่ ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยในการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

ตาราง 3 ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำยาล้างจานและสบู่ (n = 100)

ข้อมูล	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. คุณนิยมใช้น้ำยาล้างจานและสบู่แบบใด	แบบก้อน	36	36
	แบบเหลว	50	50
	แบบครีม	14	14
2. ลักษณะการเลือกซื้อน้ำยาล้างจานและสบู่แบบใด	การออกแบบสวยงาม	22	22
	ราคา คุณภาพ	31	31
	มียี่ห้อหรือแบรนด์	25	25
	ประโยชน์ใช้สอย	22	22
3. ลวดลายบนบรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจานและสบู่ ที่ท่านสนใจเลือกใช้มีลักษณะใด	ลายน่ารักแบบการ์ตูน เป็นภาพกราฟิก	52	52
	ลายเหมือนจริง	26	26
	ลายธรรมชาติ	22	22
4. ลายกราฟิก ที่ท่านอยากให้มี บนบรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจานและสบู่ มีลักษณะใด	ลายธรรมชาติ ต้นไม้ ดอกไม้	9	9
	ลายเรขาคณิต วงกลม สีเหลี่ยม ฯลฯ	5	5
	ลายทิวทัศน์	15	15
	ลายการ์ตูนน่ารัก	21	21
	ลายที่แสดงถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น	50	50
5. โทนสีของบรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจานและสบู่ ที่ท่านสนใจเลือกใช้มีลักษณะอย่างไร	แบบเรียบสีโทนเดียวอ่อน ๆ	49	49
	โทนสีเย็น	11	11
	โทนสีร้อน	12	12
	โทนสีแนวพาสเทล	15	15
	โทนสีแนวเอิร์ธโทน	13	13
6. โทนสีของลวดลายบนบรรจุภัณฑ์ของน้ำยาล้างจานและสบู่ ที่ท่านสนใจ เป็นสีลักษณะใด	แบบเรียบสีโทนเดียวอ่อน ๆ	15	15
	โทนสีเย็น	18	18
	โทนสีร้อน	11	11
	โทนสีแนวพาสเทล	14	14
	โทนสีแนวเอิร์ธโทน	42	42
ผลรวม		100	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำยาล้างจานและสบู่ ของกลุ่มผู้บริโภค 100 คน ผลการวิจัย พบว่าลักษณะการเลือกใช้น้ำยาล้างจานและสบู่ของผู้บริโภค คือ แบบเหลว มีระดับสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนลักษณะการเลือกใช้น้ำยาล้างจานและสบู่ของผู้บริโภค คือ เลือกซื้อจากราคา คุณภาพ ระดับสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 31 สำหรับลวดลายบนบรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจานและสบู่ที่ผู้บริโภคสนใจเลือกใช้ คือ ลายน่ารักแบบการ์ตูนเป็นภาพกราฟิก ระดับสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 52 ลายกราฟิกที่ผู้บริโภคอยากให้มีบนบรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจานและสบู่ระดับสูงสุด คือ ลายที่แสดงถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50 ด้านโทนสีของบรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจานและสบู่ที่ผู้บริโภคเลือกใช้ ระดับสูงสุด คือ แบบเรียบสีโทนเดียวอ่อน ๆ คิดเป็นร้อยละ 49 และโทนสีของลวดลายของน้ำยาล้างจาน และสบู่ที่ผู้บริโภคสนใจระดับสูงสุด คือ โทนสีแนวเอิร์ธโทน คิดเป็นร้อยละ 42

ตาราง 5 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคจำนวน 100 คน ที่มีต่อลวดลายบรรจุภัณฑ์กล่องสบู่ลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	(S.D.)	แปลผล
1. ความงามและความน่าสนใจ	4.85	0.59	มากที่สุด
2. ลวดลายมีความเป็นอัตลักษณ์	4.55	0.70	มากที่สุด
3. ลวดลายมีความเหมาะสมกับสินค้า	4.52	0.59	มากที่สุด
4. ลวดลายมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.45	0.67	มาก
5. การนำไปใช้งาน	4.55	0.71	มากที่สุด
รวม	4.58	0.65	มากที่สุด

จากตาราง 5 แสดงความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อลวดลายบรรจุภัณฑ์กล่องสบู่ลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยรวม ($\bar{X}$ = 4.58) ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความงามและความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$ = 4.85) ลวดลายมีความเป็นอัตลักษณ์ ($\bar{X}$ = 4.55) การนำไปใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.55) ลวดลายมีความเหมาะสมกับสินค้า ($\bar{X}$ = 4.52) ทั้ง 4 ด้าน ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ลวดลายมีความเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.45) ในระดับมาก

ตาราง 6 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคจำนวน 100 คน ที่มีต่อลวดลายบรรจุภัณฑ์ขวดน้ำยาล้างจานลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	(S.D.)	แปลผล
1. ความงามและความน่าสนใจ	4.84	0.79	มากที่สุด
2. ลวดลายมีความเป็นอัตลักษณ์	4.55	0.55	มากที่สุด
3. ลวดลายมีความเหมาะสมกับสินค้า	4.32	0.79	มาก
4. ลวดลายมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.25	0.79	มาก
5. การนำไปใช้งาน	4.42	0.68	มาก
รวม	4.48	0.72	มาก

จากตาราง 6 แสดงความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อลวดลายบรรจุภัณฑ์ขวดน้ำยาล้างจานลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยรวม ($\bar{X}$ = 4.48) ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความงามและความน่าสนใจ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$ = 4.84) ลวดลายมีความเป็นอัตลักษณ์ ($\bar{X}$ = 4.55) ในระดับมากที่สุด ลวดลายมีความเหมาะสมกับสินค้า ($\bar{X}$ = 4.32) และลวดลายมีความเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.25) ในระดับมาก รองลงมาคือ การนำไปใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.42)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน” ได้กำหนดแนวทางของการสรุปเนื้อหางานวิจัย โดยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ระยะ คือ

1. ผลการวิจัยในการวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมในออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์โครงสร้างจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับประเด็นในการออกแบบ พบว่าในหลายประเด็นของนักวิชาการมี ซ้ำกัน จึงทำให้ทราบว่าแนวทางในการออกแบบกราฟิกที่ควรนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบกราฟิกมากที่สุด 6 ลำดับ ได้แก่ 1. พื้นที่ว่าง 2. ความสมมาตร 3. ตัวอักษร 4. เส้น 5. ความสมดุล 6.องค์ประกอบ

2. ผลการวิจัยในออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน โดยผู้วิจัยนำรูปแบบลายกราฟิกขุดน้ยาล้างจานและกล่องสบู่ อย่างละ 3 รูปแบบ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทำการประเมินความคิดเห็นในความเหมาะสม แยกเป็นประเด็น ด้านความงาม ความร่วมสมัย ความง่าย เอกภาพ ความสมดุล ความน่าสนใจ ความหมายดี เป็นประโยชน์ โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ด้านความงามความร่วมสมัย ความง่าย เอกภาพ ความสมดุล ความน่าสนใจ ความหมายดี เป็นประโยชน์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า ลวดลายขุดน้ยาล้างจานรูปแบบที่ 2 ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.40$) อยู่ในลำดับมาก อันดับที่ 1 รองลงมารูปแบบที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) และรูปแบบที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) ตามลำดับ ส่วนลวดลายกล่องสบู่รูปแบบที่ 2 ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.60$) อยู่ในลำดับมากที่สุด อันดับที่ 1 รองลงมารูปแบบที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) และรูปแบบที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยในการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน สรุปการแสดงความเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นประเด็น ความงามและความน่าสนใจ ลวดลายมีความเป็นอัตลักษณ์ ลวดลายมีความเหมาะสมกับสินค้า ลวดลายมีความเหมาะสมกับการใช้งาน ความพึงพอใจเมื่อนำไปใช้งาน สรุปผลรวมจากทุกด้าน ของบรรจุภัณฑ์กล่องสบู่ลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) ในระดับมากที่สุด และบรรจุภัณฑ์ขุดน้ยาล้างจานลวดลายสลากกินแบ่งรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.48$) ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง “ออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน” มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ยาล้างจานและสบู่ของกลุ่มผู้บริโภค 100 คน พบว่า ผู้บริโภคนิยมเลือกใช้น้ยาล้างจานแบบเหลวและสบู่แบบก้อนมากที่สุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนในพื้นที่อาศัยแบบครอบครัว ซึ่งมีการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในครัวเรือน ลักษณะ พ่อ แม่ ลูก เห็นว่าผลิตภัณฑ์ทั้งสองแบบนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำความสะอาดขั้นพื้นฐานในครอบครัว ดังนั้นควรมีการใช้งานที่ง่ายสะดวก กะทัดรัด ราคาไม่แพง ซึ่งถือเป็นสินค้าสิ้นเปลืองเนื่องจากใช้ทุกวัน ลักษณะการเลือกซื้อน้ยาล้างจานและสบู่ของผู้บริโภค ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเลือกซื้อจากราคาและคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการเลือกใช้น้ยาล้างจานและสบู่ซึ่งมีราคาไม่สูงมากนัก แต่มีคุณภาพที่ดี ทางด้านลวดลายบนบรรจุภัณฑ์ที่ผู้บริโภคสนใจเลือกใช้ คือ กราฟิกลายน่ารักแบบการ์ตูน เพราะให้ความรู้สึกน่าสนใจมากกว่าลวดลายแบบอื่น โดยเฉพาะเมื่อออกแบบลวดลายที่แสดงถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่นคือการขายลอตเตอรี่ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในท้องถิ่น ยิ่งทำให้เกิดความสวยงามและแปลกตา สำหรับโทนสีของบรรจุภัณฑ์น้ยาล้างจานและสบู่ที่ผู้บริโภคเลือกใช้ คือ แบบเรียบสีโทนเดียวอ่อน ๆ แบบสีกลาง เน้นการใช้วัสดุโดยธรรมชาติสำหรับเป็นบรรจุภัณฑ์ โทนสีแนวเอิร์ธโทนเช่นเดียวกับการใช้กระดาษสีธรรมชาติ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าผู้ชาย ความน่ารักของลวดลายและแนวสีธรรมชาติแนวพาสเทล ลวดลายกราฟิกสำหรับผลิตภัณฑ์กราฟิกขุดน้ยาล้างจานและกล่องสบู่ที่ผู้บริโภคชื่นชอบมากที่สุด คือ รูปแบบที่ 2 เพราะตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ที่สำคัญมีอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นที่มีเรื่องราวการซื้อขายและสัญลักษณ์ทางอาชีพ ยิ่งไปกว่านั้นการออกแบบกราฟิกที่แตกต่าง ยังส่งเสริมสินค้าให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจไม่ใช่เพียงการนำไปใช้ในครัวเรือนเท่านั้น อาจใช้เป็นของที่ระลึก หรือส่งเสริมคุณภาพให้เป็นสินค้าชุมชนต่อไปได้

ในด้านของวัตถุประสงค์สามารถตอบและทบทวนกรอบการศึกษาได้ครบถ้วนในเรื่องของการวิเคราะห์รูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน การออกแบบกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนและการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน เพื่อพัฒนาลวดลายกราฟิกให้มีความสวยงามน่าสนใจและตรงตามความต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริง เนื่องจากในปัจจุบันลวดลายบนบรรจุภัณฑ์เป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้มูลค่าของสินค้ามีราคาเพิ่มขึ้น ในบางครั้งผู้บริโภคอาจใช้ความรู้สึกชอบส่วนบุคคลเกี่ยวกับลวดลายที่พบเห็น โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านอื่นเป็นเรื่องรองลงมา จึงถือว่าการออกแบบกราฟิกมีความสำคัญ สอดคล้องกับ (วราภรณ์ มามี, 2560) ศึกษาเรื่องการออกแบบกราฟิกสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า: กรณีศึกษาหม้อหุงข้าวไฟฟ้า กล่าวว่า กราฟิกบนผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ไม่น้อยไปกว่าประโยชน์ใช้สอยของตัวผลิตภัณฑ์ เป็นการต่อยอดองค์ความรู้ไปสู่ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยมองว่าหากนักออกแบบเข้าใจอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างลึกซึ้งโดยเฉพาะด้านสังคม ประเพณีวัฒนธรรม ก็จะทำให้เป็นแนวทางการออกแบบกราฟิกที่ดีเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นเรื่องของภาพลักษณ์สินค้าก็เป็นสิ่งจำเป็นไม่น้อยกว่าลวดลาย เพราะหมายถึงการเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมกับสินค้า ตลอดจนการเคลื่อนย้ายขนส่ง การจัดจำหน่าย และการรักษาคุณภาพของสินค้า

นั่นเอง เช่นเดียวกับ (ปราณี เท่ากลาง, 2562) ศึกษาการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวโป่งผสมผักและผลไม้ พบว่า การปรับเปลี่ยนวิธีการบรรจุข้าวโป่งจากเดิมใช้ลวดเย็บกระดาษในการปิดปากถุง มาเป็นการใช้เครื่องขึ้นปิดปากถุงทำให้สามารถเก็บรักษาข้าวโป่งให้อยู่ได้นานขึ้นกว่าเดิม และยังคงความกรอบเหมือนตอนที่ผลิตเสร็จใหม่

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษาด้านการออกแบบกราฟิกสำหรับสินค้าชุมชนประเภทอื่น ๆ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลทั้งแนวโน้มการออกแบบความต้องการของผู้บริโภคและการเลือกซื้อสินค้าชุมชน การศึกษานวัตกรรมที่นำมาใช้ในการออกแบบกราฟิก เกี่ยวกับโปรแกรมที่ใช้วัสดุ รวมทั้งขั้นตอนที่ผลิต เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ ตาลกุล และคณะ. (2562). การวิจัยเพื่อการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษาบรรจุภัณฑ์พลาสติกไร้ก้าง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 3(1), 77-87.

นคเรศ ชัยแก้ว และคณะ. (2556). การศึกษาและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ลำไยอบแห้ง จังหวัดลำพูน. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 3(2), 89-95.

ณิชนน หิรัญพฤกษ์. (2558). *Basic Infographic*. นนทบุรี: โอดีซีพีริเมียร์.

ดรณี มุแกม. (2560). การพัฒนารูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์น้ำพริกกุ้งเสียบ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปริงจังหวัดพังงา. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 3(2), 70.

ธวัช พะยัม. (2560). ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋น ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 2(8), 38-46.

ประชิด ทิณบุตร, ชีระชัย สุขสวัสดิ์ และอดิสรณ์ สมนึกแทน. (2559). การออกแบบและพัฒนาตราสัญลักษณ์และรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดชัยนาท. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 7(3), 84-94.

ปราณี เท่ากลาง. (2562). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวโป่งผสมผักและผลไม้. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 10(1), 55.

มียอง ขอ และเกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง. (2562). การศึกษาสร้างอัตลักษณ์สีเพื่อใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม*, 18(1), 119-128.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2548). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4.

วรภรณ์ มามี. (2560). ศึกษาเรื่องการออกแบบกราฟิกสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า : กรณีศึกษาหม้อหุงข้าวไฟฟ้า. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 8(2), 37.

วิโรธ สันติประภพ. (2562). *ธุรกิจไทยปรับตัวอย่างไร ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก*. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://thaipublica.org/2019/11/veerathai-central-banking-in-a-transformative-world/>

วีระพันธ์ อะนันชัยวัช. (2559). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเกรียบปากทองของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านต้นจั่ว ตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น, 10(4), 280-284.

สฤษฎี น้ำใจเพชรและคณะ. (2555). การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์กล้วยตาก. วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 3(1), 36.

อมรรัตน์ บุญสว่าง. (2559). การออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมสินค้าอาหารเอกลักษณ์ของจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 13(2), 33.